DOPISY.

WILSON, ELSWORTH CO., Kans., dne 3. listopadu.

Red. Pokroku Západu.

Sbor "Bishobyt" odbýval schůzi dnes odpoledne. Schůze byla zahájena místopředsedou, panem Georgerem. Po vyřízení běžného jednání dán návrh F. J. Švehlou, by sbor věnoval deset dolarů podpory českým vdovám v Rawlins Co. Kans., jichž muži byli od Indiánů zavražděni. Návrh byl ochotně podporován a bez debaty jednohlasně přijmut. Peníze byly ihned vydány F. J. Švehlovi, aby je bez odkladu zaslal redakci Pokroku Západu k další zásilce.

Pak následovalo rokování o tiketě counties a taunships k příští volbě. Pro poslední tiketu navrženy byly následující jména: J. Laxman, trustee; S. P. Himes, clerk; A. C. Jellison, pokladník; F. J. Švehla, soudce; J. W. Drábek, constable; John Čížek, cestář. V úctě

F. J. Švehla.

REPUBLIC CO., KANS., 3. list.

Ctěná red. P. Z.

Buďte tak laskavi a uveřejněte těchto pár řádků. V čís. 25 četl jsem dopis p. Šiejtra, že jsem mu snad křivdu dělal, místo díkůvzdání. Doufám že vysvětlení redakce v připojené k jeho dopisu poznámce postačí, přesvědčiti pana Šiejtra, že jsem nikoliv v úmyslu neměl křivdu mu činiti a že omyl který se stal, nebyl mnou zaviněný. — Počasí máme suché; přeset nám nechce. Se sklizní kukuřice spěcháme, aby byla doma než velká zima začne. Podruhé více. S úctou

Jos. Hrabě.

PRAG, RAWLINS CO., KANS., dne 1. listopadu, 1878.

Ctěný příteli.

Zásilka $30.00 od 22. října právě došla. Srdečný budiž dík všem, kteří ochotně otevřeli štědrých rukou svých, aby ulevili bídě nešťastných vdov a sirotků. Jelikož z došlého též zároveň čísla Pokroku Západu vyrozumívám, že bude se ve sbírání příspěvků pokračovat a že snad další zásilky k očekávání máme, tedy mám za nejprospěšnější, aby se všichni poškození sešli, usnesli se jakým způsobem se příspěvky rozdělovati mají a zvolili výbor výkonný k tomu účeli. Budoucně oznámím společné usnešení v tomto směru.

Chci vám nížeji popsati podrobně řádění těch rudochů zde, totiž na tak dalece, jak Čechů se týkalo. Já sám nebyl v ten čas doma. Jel jsem den před tím do mlýna a doslechl jsem na cestě, že rudoši táhnou na naší osadu. Vrátil jsem se tedy, abych dal výstrahu osadníkům, přišel jsem ale pozdě. Potkal jsem paní Pavlovu Janouškovou, která mi vyprávěla strašnou zprávu, že je na útěku, že mužští jsou všichni pobiti a ženy a děti že utekly. Zatím se sběhly tyto věci: První tlupa rudochů vrazila na mojí farmu; bylo jich as 10. Někteří šli brát koně a ostatní drželi hlídku. Moje manželka vyšla ven, by viděla co dělají, ale jeden jí ukázal na ústa, aby byla zticha. Vrátila se tedy do domu, ale dva rzdoši se pustili za ní. Ona utekla s dítkama druhýma dveřma a běžela k sousedu, R. Springlerovi. Když tam přicházela, byli jí rudoši již v patách. Springler s manželkou a dětmi stáli venku, on maje zbraň v ruce. Když jej rudoši zhlédli, ukryli se za jeho stohy. Na to se Springler s rodinou svou i mojí odebral k Janouškovům. Tam byli dva mužští, Petr a Hynek Janoušek. Když tam přišli, moje manželka upozorňovala na to, že rudoši jsou válečně pomalovaní, že budou vraždit. Oni však soudili, že ne, jelikož byli jí již na dostřel a ničeho jí nečinili, tedy že snad nikomu na životech neubližují. Aby rudochům nezavdali příčinu k nepřátelství, schovali zbraně, štuc a dvě brokovnice a očekávali, co se bude dít. Po chvíli přišel jeden rudoch na vršek a vybízel je posunkama, aby se vzdálili. Na toto vyzvání pokynul mu Hynek Janoušek, aby on se vzdálil. Rudoch odešel, ale za několik minut přihnala se tlupa Indiánů. Hynek Janoušek pravil: Jíť je zle! Rudoši je obstoupili, nasadili maršům hlavně rovnou na hlavy a všichni tři klesli v ten okamžik mrtví k zemi. Hynek Janoušek držel na rukou nejmladší dítko a kule která otvír hlavou projela, sedřela nemluvněti kůži na čele na 2 palce dlíky. Ženy a děti, vidouce takové strašné a krátké skončení svých živitelů, daly se na útěk. Rudoši se nimy a strhali z nich skoro všechen oděv. Ženám nechaly jen košile a spodničky a děti svlékli do košil. Moje manželka měla sebou 2, H. Janoušková též 2 a Springlerová 4 dítky; proto nemohly utíkat daleko a ukryly se v houští v lese mezi tím co rudoši majetek ničili a loupili. Ale ti psi nebyli uspokojeni povražděním mužů, vyloupením farem, zničením majetku a vloupením žen a dětí, a vloupením i šatu na těle, nýbrž hledali je a také našli, neb paní Springlerová měla sebou psa, který prozradil jejich úkryt. Vyvedli je z houští, postavili do řady a prováděli s nimy ukrutnou hru. Mířili na ně rušnicema; pak je odložili a mířili šípama. Co bylo křiku od dětí i nářku a proseb od žen, to si může každý pomyslit. Když se nabažily této komedie, tedy je vehnali zase do houští a odešli, několik jich však zůstalo na stráži. K večeru se zase navrátili, vyhledali je zase a prováděli stejnou komedii, a snad ještě horší. Když je nechali, tedy se za chvíli setmělo a ženy s dětma jim uklouzly; ale uhodila na ně tma a báli se jít z lesa, aby nepadly těm psům znova do rukou. Byly tedy celou noc venku bez oděvu a všichni nastydly tak, že skoro všichni z toho stonaly a některé dosud stůňou. Paní Pavlova Janoušková, která mně v strahou svou při životu zachránila, jsouc pronásledována od rudochů, musila zanechat 4 malé dítky v domě, které utekly a byly druhý den nalezeny od vojska na prairiích svlečené a celé zkřehlé. Já se sešel s manželkou a dítkama, které jsem všechny již za mrtvé považoval, druhý den po těch událostech. F. Sochor přišel takto o život: Když rudoši vrazili do stavení, podával jim chléb. Oni jej přijmuli a vzavše Sochora pod paží, vyvedli jej na dvůr a tu jej zastřelili; však na tom nebylo dost; vzali ještě sekeru a hlavu mu rozpoltili, nechavše sekeru v hlavě. Tak skončil stařec 65letý. Též se musím zmínit o zachráněných. Pavel Janoušek byl v té době na práci u Crete. Panu J. Boudovi odváděl jeden rudoch koně, ale tento popadl brokovnici a běžel za ním a křičel a mířil na něho. Rudoch dostal strach a pustil mu koně, které si p. B. vzal a zavřel do kuchyně. Zatím přijel F. Spěváček, pro kterého Bouda hned chlapce poslal. Rudoch, když opustil koně, vyjel na vršek a dával znamení a ostatní rudoši, z nichž někteří vjeli až na jeho farmu, jak zpozorovali znamení, otočili a odjeli pryč a více se nevrátili. Tak si zachránil p. B. koně a též F. Spěváček. V domě mu ale vše vyloupili, tak, jako i ve všech ostatních obydlích, které navštívili. Co nevzali sebou, to rozbili neb roztrhali a rozházeli. Obilí ze špýcharů vyházeli, stohy rozházeli, které byly blízko obydlí. Slovem, zkazili nač přišli. O ostatních povražděných (totiž osadnících jiné národnosti) nevím podrobnosti jejich smrti. S úctou a přátelským pozdravem,

F. Vocásek.

DENVER COLORADO 1. listop.

Ct. Pokroku Západu.

Považ, kdo je vinen těch indiánských rozbrojů, při kterých skoro každoročně sta nevinných lidí přijde o životy a těžko nastrádané jmění, které buď pobeřou a neb zničí. A přec děje se to ve vzdělané zemi! Kdo může jinak odpovědít, než že je to vina ta nynější vláda Spojených Států, proto že žádného netrestá z podvodu. Pamatuju se v roku 1861, když jednateli Omahských Indiánů ukradli z postele 7000 dol. ve zlatě. Ti Indiáné dostávali dvakrát ročně, v květnu a listopadu, po $21.000 co náhradu za jejich půdu, kterou odprodali Spoj. St. Měli oplotováno 500 akrů, které vzdělávali, a vždy mívali někoho Amerikána za farmera, který celou práci řídil. Měli též svůj mlýn a pilu. Ten rok se tam dostal za farmera můj soused, pan Wilber. Když tam šel, vím že neměl zcela žádné jmění a po šesti měsících se odstěhoval do Omaha, kde si hned zařídil půjčovnu koní a kočárů. Přijda do Omaha setkal jsem se s ním a on mne hned pozval k sobě a též mi okázal jak má půjčovna zařízenou. Vidět jsem že má 8 párů krásných koní a 6 pěkných kočárů. Jakým způsobem přišel k tomu jmění v šesti měsících? Bezpochyby že měl spolek s panem jednatelem.

Je tomu asi 24 roků, co jenerál Hearney porazil spojené Sioux a Cheyennes. Pak s nimy byl mír nějaký rok. V roku 1857 byl zase velký počet vojska vyslán proti Cheyennům a tažení proti nim trvalo 7 měsíců a mnoho vojska při tom padlo. Pak zase byl mír vyjednán, však dost špatně, od takových lidí, kteří s indiánskými poměry nebyli obeznámeni. Ostatně těm pánům na tom nezáleží, neboť oni jen hledí aby s Indiány zbohatli. Což by dělali ti ubozí dělostřelci a ti jednatelé, kdyby Indiáné nebylo a neb kdyby s nimy byl stálý mír? Proto se musí Indiáné šetřit a při tom lidit, by povzbuzeni byli k novému výbuchu. A když pak skutečně nespokojenost propukne a mnozí osadníci pohubení, jich manželky a dcery zhanobeny, jmění zkázeno a pobráno, pošle se zase trochu vojska a udělá nějaký milion výloh. Nic nedbají úřadové na to; oni sedí pohodlně ve Washigtonu, bez strachu že Indiáné na ně přijdou. Což jim po těch pionýrách, osadnících krajin až k samým skalním horám a i za nimy, kteří jsou předáky civilisace a z pustin úrodné kraje tvoří. Nechť si tam dělají co chtí. Nechť se brání jak chtí. Když žádají zbraně a střelivo, aby se mohli ozbrojit proti Indiánům, nedostane se jim ani odpovědi, neb se řekne: nemáme žádné v zásobě. Však když se uzavírá mír s Indiány, to je dost zbraně pro ně a též střeliva, tak aby, až jim zase napadne, a neb když je agent notně okrade, měli čím pobíjet pracovitý lid. A tak se děje rok po roku. Před časy obdrželi Indiáné trochu dek, něco potravin a nějaké tretky, když se s nimy uzavíral mír. Teď ale to jinak. Čím více vyrovnání, tím více obdrží. Nyní dostanou co si jen přejou a dovolejí si vyhrožovat třeba dost obezřetnému jenerálu neb komisaru. Ti náčelníci indiánští, Red Cloud, Spotted Tail, Big Elk, Big Sun, Sitting Bull a jiní, byli pozváni do Washingtonu na státní útraty. Byli tam slavně přijati, nádherně pohostěni, hojně zbraněmi obdarováni a když se s nimy trochu pobavili, opět zpět posláni. Tak se to stalo roku 1868 na povzbuzení vojenského boba, gen. Shermana. A ten pán se zajisté bude pamatovat, jak daleko měl ve Wyoming k tomu, že nebyl ukamenován. Však ti velcí páni si umí vše dobře narafičit, neb hned pod silnou stráží přišli až zase k těm pánům velitelům Indiánským a tam se skrze tlumočníka domluvili; pak se navrátili do Washingtonu a tam zvěstovali, že vše jest v nejlepším pořádku. Kterak Indiáné se malují a chystají do boje, to si nepřáli vidět a neviděli. To se raději odstraní, aby o tom nevěděli. A z toho co se Indiánům přislíbí, nedostanou ani polovici, to zas uvázne mezi prsty a ještě se na nich vyšejdí trochu těch všelikých kůží. A tak ten celý indiánský ring své kapsy naplňuje a tak se ta vláda stará o blaho občanstva. Jen dost velké daně platte a pak se nechte pobít a vaše jmění zničit.

Kdyby do těch států a territorií které sousedí s Indiány rozdalo 200,000 kusů střelné zbraně a hojnost střeliva a vysadili 5 dolarů za každý skalp Indiána, který zastřelen bude mimo reservaci, pak by zajisté nebylo třeba žádné vojsko proti Indiánům, Indiáné by zůstali na svých reservacích a těch zlodějských agentů by také třeba nebylo. Stát Colorado též požádal nějaké zbraně a střelivo proti Indiánům. Obdrželi 40 starých pušek. Tak se ta vláda nynější stará o blaho občanstva! Bohdejť ji husa kopla zadní nohou! S úctou

L. A. Schlesinger.

Mravnost.

(Podává K. H. M. v "Pravdě".)

Jediný pravý princip morální spočívá na poměru jakési vzájemnosti. Nejlepším vodítkem mravnosti jest známá věta: "*Co sám nechceš, nedělej jinému*". Doplníme-li tuto větu: "Co ty chceš, by tobě jiní činili, to učiň i ty jim," máme tu vzorečnou celou mravouku, jež jest jednodušší a lepší, než-li veškeré ethiky náboženských soustav se svými tresty! Veškeré mravné návody nechť odůvodňovány jsou z náboženského neb filosofického stanoviska uznají se za zbytečnými. Tím blahodárnější bude pravidlo to působiti, čím více pochopena bude obapolná vzájemnost, čím jasněji jednotlivec pozná, v jakém poměru jedno k druhému jsme a dle toho pochopí i své chování k bližnímu.

Jest všeobecně uznáno a dějepisně dostatečně dokázáno, že mravnost se jeví tím dokonaleji, čím více je kdo vzdělán. Prašivého nezná vůbec žádné morálky, slepě oddává se pudům, nářživostem, válčím atd., jež se zvířaty společná měl; jeho morální vlastnosti vyvinuly se v posplném žití s lidmi, jenž řídily se uznáním zákonů. Míti však za to, že "zákon mravní," jest vrozený, bylo by rozhodně mylné. Neboť svědomí tvoří a vyvinuje se postupným uznáním povinností, jež jednotlivec vyplniti má neb domnívá se, že tak musí, nechť již k domácím bohům, k bližnímu, neb k společnosti, státu atd. Tato víra jest závislá od stupně vzdělanosti, na kterémž se jednotlivec neb celý národ nalezá, tedy mění se časem, místem, okolnostmi. Mojžíš, největší učitel a vůdce národa židovského, necítil nepokoj svědomí svého, když tři tisíce ze svého národa povražditi dal za oběť smírnou hospodinu, naopak obával se, že to ještě málo, kdežto dnes čin podobný by prohlášen byl za brutálnost neslýchanou. A od theologů ctěný David dobyl města Raba (2. Sam. 12, 31.) "a vyvedl celý národ ven, položil je pod železné píly, báky, sekery a spálil je v pecích cihelných, tak učinil veškerým městům dětí Amanonových."

Foeničané, Karthaginští, Perssové atd. až ku vzdělaným národům starověku nenechali se svým svědomím zdržeti, by vlastní dítky své za živa neupalovali neb nevinné lidí za živa nepohřbívali, a velkoinquisitoři středověku domnívali se, že konají povinnost svou, když během jedenácti století ku devíti miliónům lidí co "čaroděje" "hádače" a mnoha tisíce nevinných mučili a zahubili. A když římští císařové vzrůstající církev křesťanskou nejkrvavěji pronásledovali s domněnkou něco dobrého že tu vykonáno a svědomí jich že čisté, tak jako pozdější křesťané, když to po vítězství jejího učení jinověrcům spláceli. Ano i nejnovější vraždy, války, jež často z nepatrných příčin se vedou, jež uchvacují tisíce životů lidských, zavinují bídu i nouzi a přece nečiní sobě nikdo ani těch nejmenších výčitek, ano ještě slávu, čest v odplatu béře, budou v pozdějším, šťastnějším století za nejtěžší morální prohřešení považovány. Svědomí tudíž není nic vrozeného, nýbrž vzniká ponenáhlu aneb vyjádřuje lidské náhledy, které stoupají v poměru přímém s poznáním. Toto postupné poznání činí rozdíl mezi dobrem — zlem. Svědomí úplně neodvislé jest od víry v boha a náboženských představ, neřídí se dle jednotlivých vyznání, nýbrž dle poznání a stupně vzdělanosti jednotlivce. Tedy starost, že by svědomí utrpělo ztráty určitým vyznáním víry, jest neodůvodněná; naopak musí se toto tím více třibiti, čím více kdo vzdělán a čím méně odvislý kdo v smýšlení, o náboženství. Ač dnes lid více tak slepě nelpí na jednotlivých formulích náboženských, jest přece méně náchylný k zločinům, než dříve; mát' trpělivost před zákonem a lidskosti atd. tím více, čím více vstoupá vzdělání, věda, blahobyt. Neboť vedle vzdělání jest štěstí a blahobyt hlavním pramenem mravnosti a cnosti.

Člověk musí býti především šťastným, pak-li má cnost konati; všecky hříchy a nepravosti jdou ruka v ruce s hladem, bídou, nemocí, zahálkou. Dejme tomu, že morální vlastnosti neb vlohy, prvě tak dědičné jsou, tak jako tělesné a duševní vlohy všech, to jisto jest, že veškerý mravní pokrok lidověstva zakládá se na sociálním a duševním pokroku, a tudíž sám sebou zaniknout musí hříchy, zločin, tím více obě stonají.

Mravnost tudíž možno definovati co zákon vzájemné vážnosti stejného práva lidského, zabezpečení všeobecného štěstí.

Vše co podporuje onu vzájemnou vážnost, štěstí, jest "dobro — zlé" ; co obé podporuje "dobré."

Zlo dle této definice záleží tedy v přílišném egoismu (sobectví) oproti obecnému štěstí a zájmům bližního. Co celku prospívá, jest dobré a pojem ten souvrhne v opak, když jednotlivec co jemu jedině prospívá a třeba celku škodí, dá přednost. Největší hříšnici jsou tudíž ti, jež osobnímu "já" dají přednost před prospěchem celku; tudíž (egoisté) "sobci."

Až egoismus sám o sobě není nic opovržlivého, ano jest pohnutkou našich činů jak dobrých tak i zlých, nebudeme nikdy s to je vykořeniti; však na nás jest, bychom mu vykázali právé cesty lidskosti, pro všeobecné dobro. Odstraněním egoismu možno pravou organisaci společnosti lidské provésti, neb ať to přivedeme tam, že uspokojení osobního "já" jest též uspokojení společnosti, tu sám sebou zanikne egoismus, tím též příčina zločinu a hříchu odstraněna. Jednotlivec bude mnohem snáze, než dopo sud, spo osobní spokojenosti blaženosti, příjemných pocitech se snažiti a své osobní "já" kojiti, aniž by zájem lidské společnosti porušil; jeho blaho bude skvětat blahem společným. V *tomto souladu zájmu jednotlivce se zájmem společnosti spočívá celý mravní základ budoucnosti.* Podaří-li se onen soulad ustáliti, pak bude mravnosti, cnosti a šlechetného smýšlení nazbyt. Nezdaří-li se, tu budeme ji postrádati, a žádný vnitřní ani zevnitřní prostředek nebude s to onen nedostatek trvale nahraditi; tedy žádné náboženství, žádné svědomí, žádné morální kázání, nižádný trestní zákon atd. Veřejné svědomí jest svědomím jednotlivce, a o to veřejné svědomí může býti jen základem státu, společnosti lidské, vzájemné lásky, lidskosti, vychování, vzdělání všech. Čas vychování, vzdělání mládeže, čas, kde dojmy nabyté v mládí nejstálejší jsou, jest nejvhodnější k položení základu ku mravnosti, vzdělání, svědomí; proto úlohou jest vštěpovati užitečné pudy a vyvinouti vlohy, je sílit v mladém člověku a vše odstraniti co toto ruší. Zcela jinou generaci budeme viděti skvětat a zaniknou jistě všecky nepravosti, zla, hříchy!

Farma na prodej,

4 mile od Crete, Saline Co. Neb. 120 akrů dobrého pozemku z kterých jest 80 akrů vzděláno, ostatní na seno a pro pastvu; vody dost pro dobytek; stavení prkené, jedna světnice a kuchyně; studně, též chlévy; srpky 12 při 28; 2 koně z nich jedna bříza březí; 3 krávy 13 prasat a drůbeže dost; stroje, sekací letos nový, seci, obrávačka na 2 koně, hrábě na seno, mlýnek na čištění obilí, vůz, pluh, brány a všecko co farmáři třeba. Cena 2500 dol. Bližší správu podá Pokrok Západu.

Předplaťte se na Pokrok Západu, nejlacinější při své velkosti český list ve Spoj. Státech.

SPĚCHEJTE!

Poslední příležitost

získati laciných a dobrých pozemků v Nebrasce, naskytuje se nyní. Draha

B. & M. R. R. v NEB.

nabízí pozemky v centech

od 1 do 10 dol. akr na deset let k čekání při 3 až 6 pr. úr.

a neb

od 50 centů do $5 akr za hotové, neb kratší úvěr.

Mimo to ještě srážku z ceny pro ty, kteří pozemky koupené vzdělávají. Tyto pozemky leží blízko drah a větší část z nich pobilt českých osad a jsou proto zvláště výhodné k usazení pro Čechy.

Přes půl miliónu akrů

bylo letos již rozprodáno a jestli si nepřichvátnete, budou rozprodány v době nejbližší lidem jiných národností.

Proto: Spěchejte, Spěchejte!

Bližší zprávy podá, písemně neb ústně

A. E. Touzalin

Land Com. Lincoln, Neb.

a neb v řeči české

V. L. Vodička

B & M. and Of. Omaha, Neb.

Dr. August Koenigs HAMBURGER

TROPFEN

proti všem nemocem

žaludka, jater a vnitra,

proti

PLOUCHAVOSTI A VŠEM Z NÍ POVSTÁVAJÍCÍM NEMOCEM, JAKO BOLENÍ HLAVY, KLEPÁNÍ SRDCE, TĚŽKOMYSLNOSTI, ČERNOVIDOSTI, ZÁVRATI,

proti

NEZTRAVITELNOSTI,

všem nemocem žaludku, jako chtivosti, nestravitelnosti, křeči, špatné chuti v ústech.

Proti všem

Nepořádkům jater,

jako zimnice, žloutenice, bolestem v ledvi.

Proti všem nemocem které povstávají z

nečistoty krve

jako nemocné kožní, vyráženiny, pohlebraniny, vředy, bolavé oči, strupy a špatná barva pleti.

Proti

Skrofulím

NEMOCEM ŽENSKÝM.

Lahev Hamburských kapek

stojí 50 centů, neb pět lahví za dva dolary a jsou k dostání u všech lékárníků a obchodníků s léky.

Dr. August Koenig's HAMBURGER

BRUSTTHEE

Proti

KAŠLI,

OCHRAPTĚNÍ, ZÁNĚTU HRDLA, RÝMĚ, DUŠNOSTI, ZÁNĚTU PRŮDUŠNICE, KATARU, BOLESTI U PKA,

Kašli,

proti ulehčení

Souchotinářům.

Upozornění.

Pohnuti velkým zdarem, který si svou účinlivostí vydobylo Hamburské prsní thé Dra. Augusta Koeniga v celých Spojených Státech, pokoušejí se jisti nesvědomití lidé thé to napodobiti a nabízí špatné směsky v podobných balíčkách a s těmi samými návody k užívání. Mějte se na pozoru.

Dra. Augusta Koeniga Hamburské prsní thé prodává se pouze v původních balíčkách, po 25 centech, neb pět balíčků za $1., a jest na prodej ve všech lékárnách a neb se pošle vyplacené do všech částí Spoj. St. po obdržení ceny. Adresujte,

A. Vogeler & Co,
Baltimore, Md.

! Výstraha !

Nežli koupíte Dra. Augusta Koeniga Hamburské rodinné léky nechte si od vašeho lékárníka okázati podpis **A. Vogeler & Co.**, aby jste podvedeni nebyli špatnými padělanými léky.